

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног родитеља и име	Цветковић (Слободан) Милица
Датум и место рођења	20.01.1985. год., Врање

Основне студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Пословна економија
Звање	Дипломирани економиста
Година уписа	2004.
Година завршетка	2009.
Просечна оцена	8,57

Магистарске студије, магистарске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Пословна економија
Звање	Дипломирани економиста - мастер
Година уписа	2009.
Година завршетка	2010.
Просечна оцена	9,60
Научна област	Економија
Наслов завршног рада	Конкурентност на тржишту пољопривредних производа

Докторске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Макроекономија
Година уписа	2011.
Остварен број ЕСПБ бодова	120
Просечна оцена	9,73

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације	Утицај агроекономских мера на развој пољопривреде Републике Србије
Име и презиме ментора, звање	Др Марија Петровић-Ранђеловић, ванредни професор
Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације	Одлука НСВ број 8/18-01-003/17-026 од 25.05.2017. год.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна	265 страна
Број поглавља	5 (пет)
Број слика (шема, графикона)	15 (петнаест)
Број табела	28 (двадесет осам)
Број прилога	/

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Cvetković, M., Petrović-Randelović, M. (2017). The Analysis of Agricultural Products Export Competitiveness of the Republic of Serbia based on the RCA Index. <i>Economic Themes</i>, 55(3), часопис у припреми - извршена рецензија (Прилог - Потврда Центра за економска истраживања Економског факултета у Нишу бр. 09-136 од 25.09.2017.).</p> <p><i>Пољопривреда Републике Србије је значајна економска грана, како због специфичности производње, традиције, тако и због огромног потенцијала које она поседује за унапређење конкурентских перформанси и развоја националне економије. Имајући у виду да пољопривредно прехрамбени производи представљају веома значајан сегмент у спољнотрговинској размени Републике Србије са земљама Западног Балкана, аутори су применили Valassa индекс са циљем указивања на компаративне предности Републике Србије у размени пољопривредно-прехрамбених производа са земљама региона. Добијени резултати истраживања показују да Република Србија има изражене компаративне предности у односу на земље Западног Балкана, изузев Републике Хрватске. Осим тога, допринос овог рада огледа се у пружању препорука у ком правцу би требало да се крећу приоритетне активности надлежних државних органа како би се интензивирао извоз пољопривредних, пре свега високо квалитетних и производа на вишем степену обраде.</i></p>	M51
2	<p>Петровић-Рањеловић, М., Цветковић, М. (2016). Политике и мере подршке Европске уније развоју пољопривреде Републике Србије. У: Папић, Ј. (ед.), <i>Управљање квалитетом и поузданошћу ICDQM 2016</i> (стр. 471-475). Чачак, Пријевор: Истраживачки центар за управљање квалитетом и поузданошћу DQM.</p> <p><i>Један од кључних стратешких циљева Републике Србије је развој еколошки прихватљиве, конкурентне пољопривреде која испуњава економске, еколошке и међународне стандарде. Процеси европских интеграција Републици Србији пружају шансу за развој сектора аграра, како путем хармонизације домаћег са законодавством Европске уније, тако и предузимањем активности у правцу усаглашавања националне аграрне политике са Заједничком политиком Европске уније. Рад указује на значај који политике и мере подршке Европске уније имају за развој пољопривреде Републике Србије.</i></p>	M33
3	<p>Цветковић, М., Стојановић, М. (2015). Положај пољопривреде Србије у међународним интеграцијама. У: Беванда, В. (ед.), <i>Одрживи економски развој – савремени и мултидисциплинарни приступи</i> (стр. 429-435). Београд: Удружење економиста и менаџера Балкана.</p> <p><i>Полазећи од чињенице да су земље Европске уније најважнији спољнотрговински партнери Републике Србије и имајући у виду стратешко опредељење Републике Србије за остваривање пуноправног чланства у Европској унији, у раду је извршена анализа положаја пољопривреде Републике Србије у контексту укључивања у европске интеграционе процесе. Ради успешног наступа на захтевном међународном тржишту, пред пољопривредом Републике Србије намећу се бројни изазови, како у погледу унапређења конкурентности пољопривредне производње, кроз модернизацију и повећање продуктивности, тако и у домену усавршавања пољопривредне производње у погледу безбедности и квалитета пољопривредних производа.</i></p>	M33

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА   **НЕ**

Кандидаткиња Милица Цветковић испуњава све услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Економског факултета у Нишу. У складу са Стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета у поступку организовања и завршетка докторских академских студија и израде и одбране завршног рада – докторске дисертације, Економског факултета у Нишу, кандидаткиња је извршила све предиспитне и испитне обавезе на докторским академским студијама, презентovala резултате истраживања у вези са пријавом теме докторске дисертације на два докторантска колоквијума и пријавила тему докторске дисертације. Кандидаткиња је у складу са Правилником о поступку давања сагласности на одлуку о усвајању теме докторске дисертације и на одлуку о усвајању извештаја о урађеној докторској дисертацији Факултету предала Захтев за одређивање Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације, као и одговарајући број примерака урађене докторске дисертације. Комисија је утврдила да кандидаткиња испуњава услове дефинисане Правилником о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације Универзитета у Нишу. Кандидаткиња Милица Цветковић је објавила три научна рада, и то 2 (два) у зборницима са међународних скупова и 1 (један) у домаћем часопису са листе Министарства науке, и приложила је доказ да је првопотписани аутор научног рада објављеног у часопису који издаје Универзитет у Нишу или факултет Универзитета у Нишу.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Структуру докторске дисертације, поред увода, закључка и списка коришћене литературе, чини пет тематски заокружених и повезаних целина (поглавља).

У првом поглављу, под називом *Основна обележја пољопривреде Републике Србије*, анализирано је тренутно стање и могућности даљег развоја пољопривреде, с посебним освртом на проблеме из домена конкурентности пољопривреде Републике Србије. Истиче се да пољопривреда представља развојну шансу привреде Републике

Србије, али да бројни наслеђени и још увек нерешени проблеми делују као баријера за раст пољопривредне производње у односу на објективне производне могућности и њен значај у привредној структури. Закључује се да би развој пољопривреде требало усмерити ка модернизацији и промени производне структуре у правцу веће тржишне оријентације и побољшања укупне ефикасности аграрног сектора. Осим тога, незадовољавајућа конкурентска перформанса сектора пољопривреде захтева примену делотворнијих решења економске политике, а предност треба дати дугорочном концепту јачања продуктивности у пољопривредној производњи, који акценат ставља на коришћење компаративних предности и отварање према међународном окружењу.

Друго поглавље, под називом *Циљеви и мере аграрне политике Републике Србије*, посвећено је систематизацији мера аграрне политике (економске, техничко – технолошке, организационо административне и мере земљишне политике), при чему је приоритет дат економским мерама, које представљају основу и потпору осталим мерама. Имајући у виду да избор аграрних мера зависи од постављених циљева аграрне политике, на крају овог поглавља идентификовани су кључни циљеви аграрне политике, и то, промена структуре пољопривредне производње, ефикасније коришћење средстава, пораст и стабилизација дохотка пољопривредног становништва и стабилност цена пољопривредних производа.

Будући да су економске мере којима се усмерава развој пољопривреде финансијског карактера, у трећем поглављу, под називом *Агроекономске мере и њихов значај за развој пољопривреде Републике Србије*, анализирани су агроекономске мере (од пореског система и пореске политике, политике цена, кредитне, инвестиционе политике, субвенција, спољнотрговинске, до политике осигурања и робних резерви) и апострофиран њихов значај за развој пољопривреде Републике Србије.

Земље Западног Балкана јасно су одредиле европске интеграције као политички приоритет, који између осталог дефинише реформе њихових аграрних политика и потребу за модернизацијом пољопривреде. Управо из тог разлога, четврто поглавље, под називом *Мере подршке Европске уније развоју пољопривреде Републике Србије*, посвећено је идентификовању мера подршке Европске уније развоју пољопривреде Републике Србије. Компаративна анализа политичког оквира и примењених стратегија развоја пољопривреде у земљама Западног Балкана, омогућила је идентификовање кључних изазова у домену развоја пољопривреде и руралног развоја на путу ка Европској унији и мапирање критичних подручја аграрне политике земаља региона који захтевају прилагођавања. На крају овог поглавља размотрена је политика руралног развоја Европске уније према земљама кандидатима, с посебним освртом на мере и инструменте претприступне помоћи за рурални развој Републике Србије.

У петом поглављу, под називом *Препоруке за примену агроекономских мера у циљу развоја пољопривреде Републике Србије*, идентификовани су изазови у решавању развојних проблема у сектору пољопривреде и трасирани правци будућих реформи аграрне политике Републике Србије. Истиче се да је аграрна политика најзначајнији инструмент реализације Стратегије развоја пољопривреде и руралног развоја и да она мора бити усаглашена са приоритетним развојним циљевима и ЗАП-ом у процесу придруживања Европској унији. На крају, кандидаткиња даје препоруке у погледу стратешких подручја деловања аграрне политике и будућих праваца примене агроекономских мера за развој пољопривреде Републике Србије.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

У пријави докторске дисертације дефинисан је *основни циљ истраживања* - да се, кроз свестрану анализу утицаја агроекономских мера аграрне политике у Републици Србији, укаже на њихову улогу и значај у подстицању развоја пољопривреде Републике Србије. Такође, као посебан циљ истраживања истиче се указивање на значај предузимања неопходних промена у домену аграрне политике и њено прилагођавање европском моделу пољопривреде, не само као услова успешне интеграције Републике Србије у Европску унију, већ и као предуслова успешне транзиције.

Истраживање је потврдило да агроекономске мере имају одлучујућу улогу у остваривању развоја пољопривреде Републике Србије, будући да аграрна политика помоћу својих мера одређује услове привређивања и финансијску позицију аграрних субјеката у примарној расподели. Осим тога, утврђено је да промене у сектору пољопривреде у процесу европских интеграција укључују постепено преузимање и доследну имплементацију елемената европског модела пољопривреде у пракси, како би се обезбедила дугорочна перспектива и одрживи развој пољопривреде Републике Србије. Важност предузимања неопходних промена у домену аграрне политике Републике Србије потврђује захтев у погледу реформе Стратегије развоја пољопривреде и њеног усклађивања са ЗАП-ом, јер највећи проценат извоза Републике Србије чине управо пољопривредни производи, који да би доспели на тржиште морају да испуне одређене услове у погледу квалитета и поштовања стандарда. Препоруке и закључци кандидаткиње показали су да су реализовани циљеви и постигнути очекивани резултати докторске дисертације.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Значај и научни допринос докторске дисертације огледа се у идентификовању компаративних предности које пољопривреда има за свеукупни друштвено-економски развој Републике Србије и указивању на значај примене агроекономских мера аграрне политике за развој пољопривреде Републике Србије. Компаративна анализа искустава земаља Западног Балкана у спровођењу аграрне политике послужила је као основа за трасирање будућих праваца активности креатора економске политике у сектору пољопривреде у Републици Србији. Такође, докторска дисертација доприноси јаснијем разумевању значаја који прилагођавање аграрне политике Републике Србије Заједничкој аграрној политици Европске уније има на модернизацију, развој и подизање конкурентских перформанси сектора пољопривреде Републике Србије. Указивањем да примена агроекономских мера аграрне

политике нема за циљ фаворизовање пољопривреде у односу на друге привредне делатности, већ коришћење расположивих природних ресурса и људског потенцијала у производњи и извозу квалитетне и здраве хране, дат је значајан допринос постојећој теорији и пракси.

У докторској дисертацији је извршена детаљна анализа утицаја агроекономских мера на развој сектора пољопривреде у Републици Србији, са посебним освртом на њихову улогу и значај у профилисању развојних перформанси овог сектора. Тиме је пружена значајна подршка досадашњим истраживањима и обезбеђена основа за даље концептуално уобличавање значаја агроекономских мера аграрне политике за развој пољопривреде Републике Србије. Научно засновано и практично потврђено знање омогућило је пружање препорука креаторима економске политике у погледу примене ефикаснијих агроекономских мера у циљу развоја пољопривреде Републике Србије.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Комисија оцењује да је кандидаткиња Милица Цветковић у свим фазама припреме и израде докторске дисертације показала висок ниво самосталности у научном раду. Уз уважавање сугестија чланова Комисије, кандидаткиња је дефинисала предмет и циљеве истраживања, као и полазне хипотезе, и сходно предметној проблематици, дефинисала методологију и основну структуру истраживања. Реализовано теоријско и емпиријско истраживање утемељено на таквој основи омогућило је да се тестирају постављене истраживачке хипотезе. На основу свеобухватне анализе релевантне домаће и стране литературе и добијених резултата истраживања, кандидаткиња је формулисала одговарајуће закључке и дала препоруке у погледу концепирања и имплементације ефикаснијих агроекономских решења у пољопривреди која би подржала њен развој.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Комисија констатује да су резултати истраживања, научни допринос и самосталност научног рада кандидаткиње задовољавајући и сагласни са одредбама Закона, Статута Универзитета у Нишу и Статута Економског факултета у Нишу којима су прецизно дефинисани услови за позитивну оцену докторске дисертације. Сходно томе, Комисија позитивно оцењује докторску дисертацију кандидаткиње Милице Цветковић под називом „Утицај агроекономских мера на развој пољопривреде Републике Србије“ и предлаже Наставно-научном већу Економског факултета у Нишу да прихвати Извештај о оцени докторске дисертације и одобри њену јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовању Комисије	Одлука ННВ број 04-2210 од 02.11.2017. године Одлука НСВ број 8/18-01-007/17-020 од 27.11.2017. године		
Датум именовања Комисије	27.11.2017.		
Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Проф. др Петар Веселиновић, редовни професор	председник	
	Економске науке	Економски факултет Универзитета у Крагујевцу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
2.	Проф. др Марија Петровић-Ранђеловић, ванредни професор	ментор, члан	
	Економске науке	Економски факултет Универзитета у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
3.	Проф. др Соња Јовановић, ванредни професор	члан	
	Економске науке	Економски факултет Универзитета у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	

Датум и место:

11.12.2017. год., Ниш